

TENTOONSTELLING FLORIS VERSTER TE UTRECHT,
CENTRAAL MUSEUM, KUNSTHANDEL HUINCK.

Een inwijding tot de eere-tentoonstelling van Floris Verster te Leiden is die te Utrecht in het Centraal Museum. Negen en zestig werken zijn er, van 1880 tot 1924, alle uit Utrechtsch bezit. Daarbij sluiten aan nog zeven werken van 1925—1926, Verster's laatste scheppingen, die bij Huinck zijn geëxposeerd.

Hoewel geen volkomen overzicht (eenige jaren, eenige kenmerkende stukken ontbreken) geven deze tentoonstellingen toch een inzicht in des schilders ontwikkelingsgang, en doen ons kennen het karakter van het werk en het wezen van den kunstenaar. Want elk stuk dat hier te zien is spreekt zijn eigen taal en die van den meester door wien het werd geschapen.

Op de tentoonstelling van het Centraal Museum zijn slechts enkele stukken uit wat men in Verster's kunst-productie het voorspel zou kunnen noemen, wanneer reeds zijn bijzondere coloristische aanleg, zijn groote schilderskwaliteiten zich toonen, maar zijn kunst nog samenklinkt met die van Breitner (Doodde Zwaan, Het witte Huis) of van Weissenbruch (Kortenhoeft). Een paar teekeningetjes van Honden van 1880, de schilderij „Boerderij te Noorden bij avond”, van '82, geven daartoe als het ware de inleiding, verklankend de twee zijden van Verster's wezen: de overgegeven aandacht en de ontroerde bewogenheid.

Dan — uit den tijd der kentering, 1890 tot 1910 — als niet Verster alleen, doch een deel van den Nederlandschen geest tot bezinning komt, voordat men zich in den internationalen maalstroom ging werpen; maar slechts hij — met enkele anderen — daardoor den weg vond, die zijn kunst tot volkomen ontwikkeling zou brengen. Uit dien tijd, dat hij zich verdiepen ging in de dingen buiten zich, om tot de uitdrukking van hun wezen te geraken — zien wij hier enkele der beste stukken: De in de ontwikkeling bespiede „Kastanjeknoppen”, de „Hooglandsche Kerkgracht”, waarin de rust en de zonnige helderheid mede opgenomen zijn in het wezen van het uitvoerig weergegeven plein; „het Dorpshuis te Borger”, waarvan hier naast de bekende Waskrijtteekening een daaraan ten oorsprong liggende potloodteekening te zien is. De tot in het uiterste doorgevoerde aandacht voelt men hier als een levende kracht. De aandacht welke in kleuren uiting vond bij de van kleur en stofuitdrukking onvergelykbare „Bokkingen”.

Hoe deze bespieder van de kleur- en vormteekenen, waarin hij het eigenlijke van de dingen om hem heen geopenbaard vond, zich nooit bepaalde tot één uitingswijze, — hoe de kunstenaar, dien men (was er vreemder misgreep mogelijk) destijds „een cerebrale natuur” noemde, slechts volgde zijn innerlijken drang, bewijst de kleur-impressie „de Phloxen” in diezelfde jaren, en bewijst het haast expressionistisch licht- en kleur-schilderij